

Til:

Rovviltnemnda i region 5
v/ Statsforvalteren i Innlandet
sfinpost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Sak 8/26

Dato: 26.05.2026

Klage på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 5

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 5/Hedmark i 2026/2027. Rovviltnemnda har vedtatt en kvote for lisensfelling av 16 jerver i hele regionen i perioden fra 20. august 2026 til 15. februar 2027, og har altså doblet kvoten fra sekretariatets anbefaling. Det åpnes også for lisensfelling innenfor forvaltningsområdet, også dette i strid med faglig anbefaling. NOAH ber om at vår klage tas til følge og at det ikke tillates lisensfelling av jerv i region 5 i 2026/2027.

Innledende kommentarer

NOAH mener vedtaket er i strid med naturmangfoldloven (nml) og Norges folkerettslige forpliktelser etter Bernkonvensjonen og Kunming-Montreal rammeverket (Naturavtalen).

Jerven er strengt beskyttet gjennom Bernkonvensjonens artikler 2 og 6, og arten er klassifisert som sterkt truet i Norge og sårbar i Sverige. I 2025 ble det kun registrert 51 jervekull i Norge, en nedgang på hele 10 kull fra året før. Jerv er dessuten en norsk ansvarsart, ettersom mer enn 25 % av den europeiske bestanden finnes i Norge. Dette innebærer at Norge har et særskilt internasjonalt ansvar for å sikre artens overlevelse. Bernkonvensjonen åpner ikke for at bestanden forvaltes utelukkende ut fra bestandsmål. Det er derfor ikke tilstrekkelig grunnlag for felling at jervebestanden er over bestandsmålet.

Den pågående saken mot Norge i Bernkonvensjonen viser at norsk rovdyrpolitikk ikke er i tråd med internasjonale avtaler, og den stående komiteen har nå gjentatte ganger bedt norske

myndigheter prioritere ikke-dødelige tiltak for å fremme sameksistens med store rovdyr.¹ Dette vedtaket viser igjen at dødelige tiltak er rovdyrforvaltningens foretrukne løsning, også selv om det ikke er det mest effektive tiltaket for å hindre tap av beitedyr.

NOAHs vurdering

1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt

I vedtaket er det ikke synliggjort noen tiltak som skal sikre at kvoten ikke medfører fare for overlevelse og levedyktighet av jervebestanden i Norge. Ifølge nml § 18 annet ledd, kan vedtak om felling kun treffes hvis det ikke truer bestandens overlevelse. Jerven skal både etter Bernkonvensjonen artikkel 2 og nml § 5 ivaretas og sikres levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. I tillegg er jerven sikret særlig beskyttelse gjennom artikkel 6 i Bernkonvensjonen.

I forarbeidet til nml Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) står det til § 18: «Bestemmelsen må også leses i lys av forvaltningsmålet i § 5 første ledd, som legger vekt på ivaretagelse av et tilstrekkelig genetisk mangfold». Den skandinaviske jervebestanden er den bestanden av eurasisk jerv i verden som har lavest genetisk diversitet, en av de laveste som er målt blant alle rødlistede dyrearter.²³ Forskere mener at noe av grunnen til dette er jakt og lav reproduksjon. Dersom man skal legge en terskel for «tilstrekkelig genetisk mangfold», bør denne i hvert fall være på nivå med underarten (Eurasisk jerv; *Gulo gulo gulo*) som helhet, og bør på ingen måte ligge i det nedre sjiktet av alle utrydningstruede dyr. Forvaltningen legger opp til en ytterligere forverring av det genetiske mangfoldet. I små bestander har enkelt dødsfall større konsekvenser for bestandens langsiktige overlevelse. Ved å skyte alle rovdyr som vandrer utenfor forvaltningsområdene, gis det ikke rom for vandring, noe rovdyr er helt avhengig av for å overleve. Generelt må rovdyr tillates å vandre nettopp fordi det er den eneste måten å tilføre nye gener og sørge for at det er mulighet for enslige dyr å danne nye par. Leser man § 18 i lys av § 5, er vilkåret om at uttaket ikke truer bestandens overlevelse, ikke oppfylt.

Kunnskapsgrunnlaget tilsier at man ikke bør tillate lisensfelling av sterkt truet jerv. NOAH mener at også føre-var-prinsippet jf. nml § 9 må tillegges vekt i denne saken ettersom det

¹ <https://rm.coe.int/misc-e-2025-45-standing-committee-clean-final/488029d956>, avsn. 216-224; <https://rm.coe.int/misc-e-44-standing-committee-final-draft/1680b2b2bbb>, avsn. 175-179.; https://www.dyrsrettigheter.no/wp/wp-content/uploads/letter_bern-convention_complaint_2022-03_norway_wolf-culling-policy_april2026.pdf

² Bujnáková, D. et al. (2024). Expanding from local to continental scale—A genetic assessment of the Eurasian wolverine. *Diversity and Distributions*, 30, e13846. <https://doi.org/10.1111/ddi.13846>

³ Ekblom, R. et al. (2018). Genome sequencing and conservation genomics in the Scandinavian wolverine population. *Conservation Biology*, 32: 1301-1312. <https://doi.org/10.1111/cobi.13157>

foreligger risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet. Man må dessuten vurdere jervens status i sammenheng med prinsippet om samlet belastning jf. nml § 10. I forarbeidene til nml Ot.prp.nr.52 (2008-2009) står det: «Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger av samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med den foreliggende påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet». NOAH kan ikke se at dette er gjort i vedtaket.

NOAH mener at nemnda ikke har dokumentert at kvoten ikke utgjør en fare for bestandens langsiktige overlevelse og levedyktighet. Vilkåret om bestandens overlevelse er dermed ikke oppfylt, jf. nml § 18 annet ledd.

2. Vilkåret om skade er ikke oppfylt

NOAH kan ikke se at tapshistorikken eller -potensialet i region 5 står i forhold til en kvote for lisensfelling på 16 jerver. Rovviltnemnda åpner for lisensfelling ut fra «et behov for å avverge skade på husdyr». Det har vært en markant nedgang i tap av sau til jerv fra 2024 til 2025, jf. saksframlegget og kun 2 sauer ble dokumentert/antatt drept av jerv gjennom beitesesongen. NOAH mener derfor at vilkåret om skade jf. nml § 18 bokstav b ikke er oppfylt, og at vedtaket ikke er basert på det tilgjengelige kunnskapsgrunnlaget jf. nml § 8.

Når man åpner for å skyte dyrearter beskyttet gjennom Bernkonvensjonen, må dette skje i tråd med konvensjonens artikkel 9. Bernkonvensjonens stående komité har uttalt at «The exceptions should be proportional to the damage suffered»⁴. NOAH mener at en kvote på 16 jerver er altfor høy i forhold til skadehistorikken og -potensialet i regionen.

3. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

Ifølge nml § 18 annet ledd og Bernkonvensjonen artikkel 9 første ledd første punktum, kan «felling» av rovdyr kun tillates dersom formålet ikke kan oppnås på annen tilfredsstillende måte. Innenfor forvaltningsområdet skal det legges langt større vekt på å finne alternative løsninger til felling jf. kommentar til rovviltforskriftens § 10 annet ledd. Det finnes mange alternativer til nedskyting av jerv, men disse er ikke drøftet av rovviltnemnda, hvilket betyr at vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt.

⁴ Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats - Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of articles 8 and 9 of the Bern Convention (Adopted by the Standing Committee 2 December 2011), <https://search.coe.int/democracy?i=090000168074659c>

NOAH vil gjøre oppmerksom på følgende uttalelse fra møtet i Bernkonvensjonens stående komité i desember 2025: «Reiterated its appeal to the Government of Norway to prioritise non-lethal, proven measures of damage reduction and conflict mitigation to enhance long-term co-existence between humans and large carnivores, referring to available best practice, such as “Best practices for management of large carnivores in Europe with respect to lethal and non-lethal management measures” (T-PVS/Inf (2025)19rev) ».⁵ Bernkonvensjonens øverste organ mener altså at norsk rovdyrforvaltning må legge mer vekt på ikke-dødelige tiltak, noe som betyr at forvaltningens vurderinger generelt ikke er i tråd med kravet til andre tilfredsstillende løsninger.

Forskning viser at skyting av rovdyr ikke er det mest effektive for å forebygge skader på beitedyr. Dette kommer av at det alltid vil vandre nye individer av samme art til de samme områdene. Man gjør ikke områdene mindre attraktive for nye dyr ved å felle enkeltindivider, og resultatet blir rutinemessig skyting av truede rovdyr som egentlig skal være fredet.

Det finnes en rekke tiltak for å beskytte beitedyr som har langt større effekt enn å ta livet av rovdyr. Det beste tiltaket er å skille rovdyr og beitedyr i tid og rom. Det kan også vurderes å flytte beitedyrene til områder der det er mindre sannsynlighet for konflikt mellom dem og rovdyr. I tillegg finnes rovviltsikre gjerder, droner, vokterhund og flaggliner, som alle er forebyggende tiltak som har vist seg å være effektivt i andre land. En rekke forskningsstudier viser at lokale forhold, ikke antallet rovdyr, spiller en nøkkelrolle for å redusere omfanget av tap til rovdyr.⁶ Forskning på rovdyrkonflikt konkluderer med at det bør legges mer vekt på ikke-letale forebyggende tiltak.^{7,8} En undersøkelse gjennomført i Spania kom til at felling av ulv er kontraproduktiv fra et skadehåndterings- og bevaringsperspektiv og anbefalte å sette fokus på bedre dyreholdpraksis, da ubeskyttede dyr er mer utsatt for predasjon.⁹

⁵ <https://rm.coe.int/misc-e-2025-45-standing-committee-clean-final/488029d956>, avsn. 222

⁶ Rigg, R., Find'o, S., Wechselberger, M., Gorman, M. L., Sillero-Zubiri, C., & Macdonald, D. W. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272–280.

⁷ Karlsson, J., & Johansson, Ö. (2010). Predictability of repeated carnivore attacks on livestock favours reactive use of mitigation measures. *Journal of Applied Ecology*, 47(1), 166–171.

⁸ Treves, Adrian., Krofel, Miha., & McManus, Jeannine. Predator control should not be a shot in the dark. *Front Ecol Environ* 2016; 14(7): 380– 388, doi:10.1002/fee.1312.

⁹ Fernández-Gil, A., Naves, J., Ordiz, A., Quevedo, M., Revilla, E., & Delibes, M. (2016). Conflict misleads large carnivore management and conservation: brown bears and wolves in Spain. *PLoS ONE*, 11(3), e0151541., s 10.

Konklusjon

NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv, og strider med nasjonal og internasjonal lov – nml §§ 5, 8, 9, 10, § 18 første ledd bokstav b og § 18 annet ledd samt artikler 2, 6 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket).

NOAH ber om at vår klage tas til følge og at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv i region 5 i 2026-2027.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/
Hannah Sofie Aanonsen (veterinær)